

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDÚMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Folyóban: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Évesben: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Ugy látszik, a kamarilla minden áron forradalmat szeretne, hogy hadsereggel jöhessen ellenünk. De forradalmat nem tud csinálni, csak zavargásokat. A szociálisták, a kamarilla szövetségesei készek még a gyilkosságra is.

Minden jel arra vall, hogy haditerv szerint működnek. Így esalták törbe szerdán este az egyetemi ifjúságot is, hogy ezután 8—10,000 botokkal, késekkel fegyverkezett szociálista bitang elverhessen 300 védtelen, törbesealt ifjút.

Ezen alávaló merényletet jellemzi legjobban a kamarilla és a darabont személnép szövetségeseit, a hazátlan bitangokat.

Itt a tizenkettedik óra, hogy megmozduljon a polgárság az egész országban, — mert külön a szociálisták a vidéken is, mindenfelé vérszemeket fognak kapni Tartson a polgárság is népgyűléseket minden vacárnap, igazasságnak ők is a nemzeti követelések mellett, tartsanak tüntető körmeneteket, fegyverkezzenek a gyilkosságra, rombolásra kész zsvány banda ellen vasbottal, bikacsekkel és revolverrel. Ha megtámadják, ne várják, amíg a rendőrség jó későn előcammog, hanem — védekezzenek.

Eljött az ideje, hogy a nemzet leszámoljon először a legveszedelmesebb ellenségeivel, a saját véreiből való árulókkal, hogy azután teljes erővel Bécs ellen fordulhasson.

Az újságok nagyon rossz szolgálatot tesznek most a nemzetnek, hogy folyton hazug béke hírekkel áltatják, mert a nemzet így még mindig a békére készül, pedig a régi latin közmondás igazsága ma él: Si vis pacem, para bellum, t. i. ha békét akarsz, készülj a háborúra.

Ezekkel a békehírekkel ingadozóvá tesszük a nemzetet és folyton folyvást a leszerelésre hangolják. Vagy hát nálunk a nemzeti küzdelmekkel együtt jár mindig a leszerelés, az árulás?

Az uralkodó hir szerint, maga is belátja hogy a szombati kihallgatás nagy felháborodást keltett, sokkal nagyobb, mint a chlopy hadparancs. Nosza hát, majd kitalál valamiféle engesztelő irást és rendben lesz minden.

Hohó, nem úgy lesz ám most! A hagyományos kutya természetet, amely a sok kutyaőrrel ragadt rá, kezdi leválasztani a nemzet. A korbácsütést nem felejt el, ha az újítás helyét megsimogatják is.

Az oroszlantermetet, a régi, az igazi kezdő áthatni a magyart. A rabságban született oroszlan-ivadékok meglátták a szabad országot és feltámadt bennük az őstermetet, a végtelen szabadságvágy. A korbácsütés csak ezt fokozza.

Üzenet a királynak.

Hiába tagadják, hiába szépítgetik a dolgot, hiába igyekeznek mérsékelni a hangulatot, hiába akarja bárki is elnyomni a nép lelkéből feltörő sóhajok, lehetetlen. Ugy van, a hogy volt 1848-ban. Vérrre, magyar vérrre áhitozik a gyalázatos osztrák kamarilla, mely újra felüté hydra fejét és agent provokateuröket küld a nyakunkra, hogy annál inkább sikerüljön az összeütközés.

Nyíltan hirdetik a Lajtán tul, hogy be kell masírozni Magyarországra és el kell fojtani csirájában igazi, jogos nemzeti törekvéseinket. Budapest és az ország egynémely szinmagyar városa valósággal el van árasztva olyan lézengő ritterekkel, akik jó szóért, jó pénzért szolgálják az osztrák érdekeket és gyalázatos besugásuk által iparkodnak érdemeket szerezni a kamarilla és dynasztia előtt.

A kamarillának sikerült az uralkodót „beugratni“ ebbe a gyalázatos játékba, aki most tehetetlen bábként engedelmeskedik a Beckeknek, Gautschoknak és Goluchovszkyaknak. — Ezek a magyarság engesztelhetetlen ádáz ellenségei elhitették Franz Josef császárral, hogy a koalíció álláspontja ostoba hóbort, mely a dynasztia ellen irányul. A dynasztia feje pedig elhitte hű osztrák testvéreinek galád hazugságait és fel van bűszülve ellenünk.

— „Hogy merészel egy alig néhány évtizedes tradícióval bíró parlament elmentmondani egy ezer éves multa visszatekintő uralkodó család akaratának“? Ezt jelentik Bécsből, hogy az uralkodó így nyilatkozott felháborodásában a magyar parlamentről.

Micsoda önteltség és mily nagyfoku közjogi tudatlanság világlik ki e szavakból. Hát azt hiszi Ferenc József Isten kegyelméből Ausztria császára és a nemzet akaratából Magyarország királya, hogy a magyar parlament csupán azért van, hogy hű kutya módjára meghunyászkodjék a királyi korbácsütésre és hálából a verésért felséges urának a kezét nyaldossa?

Nem, nagy király! Ha te azt hiszed, hogy a hős szittyfaiban nincs gerinc, ha te azt hiszed, hogy a magyar parlamenti többség vezetői azért mentek

fel hozzád szépséges császári lakodba, hogy a napi parancsot átvegyék: akkor tévedsz és alávaló árulók voltak, azok, akik Téged e lépésre rávittek.

Az az öt ember, aki nálad, hívásodra megjelent 18 millió magyar alávaló hódolatát vitte el hozzád és azon öt ember megsértése által, arcul csapottál 18 millió magyart, akik ha kellett mindenkor életüket és vérüket áldozták Érted és kiterjedt családodért.

Most már vége mindennek. Európa szeme rajtunk függ és a nagy hatalmak velünk éreznek. Ba nem lehet derék uralkodónk! Ne félj nem lázad a magyar, fegyvert sem fog, mert a fegyvertárakban a Te hű zsoldosaid ülnek; csak vár. Nyugodtan vár addig, amíg a Te ezeréves multa visszatekintő uralkodó családod aláveti magát az ő akaratának.

Mert tudd meg felséges Ur, hogy kettőnk közül akarni csak mi akarhatunk. Téged azért ültettünk a nyakunkra, hogy a mi akaratunkat végrehajtsad. És mégis te keresel most végrehajtókat, mi ellenünk?

A magyar példabeszéd azt tartja, hogy az öregeket a tapasztalat megfontoltakká teszi. Vagy annyira gyűlöled a magyart, hogy még itt sem akarsz neki igazat adni?

Azt üzenjük Neked felséges Ur, ós, nemes Debrecen városából, abból a Debrecenből, ahol 1849 április 14 én kimondotta a magyar nemzetgyűlés, ezeréves multa visszatekintő család trónvesztettségét, hogy ne úgy végezd dicsőséges uralkodásodat, ahogyan elkezdted!

Békásy Jenő.

Az alkotmányválság.

Az udvarhoz közel álló körökben beszélnek, magát a királyt is meglepte a szombati kihallgatás nyomán fakadt nemzeti elkeseredés, mert szándékában sem volt annak oly színezetet adni, mint a minő magyarázattal azt kísérték. A király maga is igyekszik a nemzeti felháborodást megszüntetni és ezért tervbe van véve a nemzethez intézendő próklamáció, amelyben a király éppen úgy, mint a híres chlopy i hadparancs után, ezuttal is feltétlen atyai szeretetéről biztosítandó hű magyar nemzetét. Fejérváry báró kihallgatása alkalmával ez irányban a tanácskozás

megindult és nem lehetetlen, hogy Fejérváry béki királyi kéziratot jelenik meg Budapesten.

Akár ad azonban a király ilyen kéziratot, akár nem, azt mégis meg lehet állapítani, hogy a válság ma újabb fordulatot vesz. Ezt látszik igazolni gróf Cziráky Bélának a király előtt történt váratlan megjelenése is. Ismeretes, hogy gróf Cziráky a koalíció öt vezérével folytatott tanácskozásának eredményéről még vasárnap jelentést tett a felségnek és azóta velük többé nem érintkezett. Ha tehát ennek dacára kihallgatáson volt a királynál, csupán arról lehet szó, hogy a király ismét tárgyalni kíván a koalícióval, mert különben érthetetlen volna, hogy Cziráky Béla, aki jelentését már megtette, miért jelent meg újból a király előtt.

Az újpart a 48-as partba.

Deák Albert dr. a kolozsvári újpart alelnökét megkérdezték, van-e valamilyes alapja e híreknek s tényleg van-e megindulásban az újpart kebelében olyan mozgalom, amelynek célja a függetlenségi pártba való teljes beolvadás? Deák Albert dr. a hozzá intézett kérdésre a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Ha a kibontakozási akció békére nem vezetne és ha éppen a Bánffy szemmel látható fúradozása a kibontakozás útjának megtalálására meggyőző. Bánffy egy kényes dilemma elé fog állítani, mert velem együtt az újpartnak számos tagja fogja a leghatározottabban sürgetni a függetlenségi pártba való belépést, mert az egyre fenyegetőbb jellegű abszolutisztikus irányzattal szemben csak az összes ellenzéki pártoknak erős és egészséges ellenzéki párttá való tömörülése képezhet megfelelő védőbástyát.

Az ellenzék vezérei mellett.

Az egyetemi polgárok Melha Armand javaslatára elhatározták, hogy október 3-án este fáklyásmenetet rendeznek a koalíció tisztelőire. Elhatározták, hogy Hofmann Ottó drt, Melha Tibort és Kováts J. István drt az ifjuság alkotmányvédő mozgalmában díszelnököknek választják. Ösz Lajos és Horváth Andor vezetésével bizottságot

küldenek ki, amely Sággy Gyula, Lázár Pál, Holló Lajos és Ballagi Aladár országgyűlés képviselőket meghívja a csütörtök esti vacsorára, ameyen az ifjuság ujjászervezésének mozzanatait is előterjesztik. Az ifjuság részéről a fáklyásmenetet alkalmával három szónok üdvözli Kossuth Ferencet, az öt vezért és a koalíciót külön-külön.

Az október 3-án rendezendő fáklyásmeneten nemcsak a fővárosi polgárok, hanem az ország különböző városainak polgársága is részt kíván venni. Eddig részvételüket bejelentették: Győr, Hajdunánás, Hajduböszörmény, Hajduhadház, Téglás, Törökszentmiklós, Dunakesz, Fóth, Pécel, Rákospalota, Tura, Ujpest, Tiszalök, Tiszadob, Dada, Tiszaeszlár, Ladány, Tiszapolgár, Búdszentmihály, Rakamaz, Vencsellő stb.

Temesvár a grancsár ellen.

Temesvárról jelentik: A délvidéki függetlenségi párt Steiner Ferenc képviselő elnöke alatt tartott választmányi ülésen Kisfaludy Kálmánnak a temesvári függetlenségi párt elnökének indítványára kimondta, hogy mély sajnálkozását fejezi ki a nemzet becsületét és alkotmányát mélyen sértő módfelett, ahogy a nemzet vezéreit a király fogadta és mély megbotránkozásuknak adnak kifejezést a hazafiatlan tanácsadóktól, akik a királyt erre indították.

— A fogadtatás — ugymond Kisfaludy — arculesapása a nemzetnek. A néptömeg épp oly hatalmas, mint a király, aki minden jogát a néptől nyeri.

Elhatározták, hogy október 8-án délelőtt négyülést rendeznek, melyen felszólítják Temesvár képviselőjét, Hilderváry Károlyt, hogy lépjen be a koalícióba, ellenkező esetben bizalmatlanságot szavaznak neki. A koalíciónak kihallgatáson volt vezéreit táviratilag üdvözölték. Báró Szojanovics felhívására válaszul kimondták, hogy a megyei ellenzéket támogatják s a szervezkedésben egyöntetűen járnak el, hogy október 10-én a megyei közgyűlésen a passzív rezisztencia kimondását keresszülvigyék.

Kilépések a szabadelvűpartból.

Déváról jelentik: Török Béla, a vajdasági kerület képviselője, aki megbetegedett, a szabadelvűpartból való kilépését tudatta a

választókkal. Török a megokolást fölépítés után ígerte meg. A dévai kerület választói memorandumot küldtek Szentkeresztly báró képviselőhöz, amelyben a szabadelvűpartból való kilépésre szólítják föl. Markhot Gyula Nyitra vármegye alispánja bejelentette Podmanický pártelnöknek a szabadelvűpartból való kilépését.

Bizalmatlanság.

Borsod vármegye szirmabessenyői kerületében a minap Melcer Géza elnöklésével megalakult függetlenségi párt foglalkozott a kerület képviselőjének, Miklós Ödönnek amaz értesítésével, hogy a szabadelvűpartból kilépett. A párt elhatározta, hogy a képviselő e jelentését tudomásul veszi ugyan, minthogy azonban azt a pártot, amely megválasztotta, már nem képviseli, a függetlenségi polgárokat pedig sohasem képviselte, a kerületet tehát nyilvánvalóan éppenséggel nem képviselvén, tartsa erkölcsi kötelességének a mandátumáról való lemondást.

Hivatalos órák a városnál.

A városi hivatalnok ott görnyed íróasztala mellett a poros akták között, a romlott szobalevegőben reggel 8 órától 12 óráig s alighogy elfogyaszthatja nagy sebbel-lobbal ebédjét, már ismét sietnie kell vissza a hivatalba, amely öt délután háromtól esti hat óráig újból fogva tartja. A munkával sanyargatott test és lélek egyaránt megköveteli, hogy üdülésben lehessen része, hogy megújodva, visszanyerve rugókonyságát, munkakedve meg ne kevesbedjék. A nyári napokon öt óra után még van idő a természet tiszta levegőjét élvezni. De az őszi és téli napok eljöttével, tisztán a városi hivatal tisztátalan levegőjére van utalva.

A testedző szórakozásoktól el van zárva, az utcákon való céltalan séta alig nyújt üdítő időtöltést, szórakozására csupán az marad hátra, hogy a kávéházakban és korezmákban keresse az enyhülést. Itt is ott is azért szobalevegő fogadja. A családos ember otthonában sem kereshet ilyenkor szórakozást, mert iskolába járó gyermekei tanulnak, irnak, a másnapra való teendőket végzik s

Kaland a léghajón.

Angol elbeszélés.

— Százhetvenöt utazás léghajón! Lehetséges-e, hogy valaki magát annyiszor a szél s az időjárás szépségeinek kitégye — mondám T. tanárhoz fordulva.

— Már pedig az úgy van — felelé a tanár mosolyogva — különben magam is azt hiszem hogy a korsó addig jár a kutra, míg el nem török.

— S ezen százhetvenöt utazás közt bizonyára több izgalmas és veszélyes is volt? — kérdeztem tovább.

— Volt veszélyes, sok bajjal járó, de olyan is volt, a mely veszélyessége mellett mulatságos is volt.

— Ugyan kérem, beszélje el ezt.

Erre a tanár a következő kis történetet mondta el:

— Ezelőtt tizenhét évvel, alig husz éves koromban, egy Frank nevű fiatalemberrel szoros barátságban éltem, ki újságíró létére még a léghajózást is nagyon kedvelte. Megtakarított pénzünkkel Frank barátom unszolására egy „Paradicsom madár“-nak elkeresztelt léghajót készítettünk, melyen tíz vagy tizenkét elég jól sikerült felszállást tettünk.

Végre a műkedvelőség bizonyos szakavatottsággá nőtte ki magát, elannyira, hogy a „Paradicsom madarat“ közönséges járműnek tekintettük, melyet jó vagy rossz időben kényünk-kedvünk szerint használhatunk.

Léghajónk légszesszel megtöltve, régi rendszerű szellentőnyűvel és egy kényelmes kosárral volt felszerelve, melyben a holt súlyt képező homokzsákokat és élelmiszereket helyeztük el. Egy alkalommal Frank az ünnep tiszteletére újabb kirándulást, illetőleg felszállást indítványozott.

— Sok a felhő s a szél folyton növekedik — mondám az égre mutatva.

— Hát aztán? Ha az idő kedvünket eltalálna rotani, egyszerűen leszállunk — felelé Frank.

Tudva, hogy az ember a levegő felsőbb rétegeiben uralkodó áramlatot alulról soha sem láthatja és gyakran kétezer láb magasságban a legszebb idő van, alattunk pedig villámlik és dörög: magam is kíváncsi voltam látni, mily idő lesz odafenn, ha lenn esik és erős szél fu.

— Mehetünk — mondtam — feltéve, hogy néhány üveg jó bort, esetleg pezsgőt hozol...

Pontban délelőtti tizenegy órakor utra keltünk a „Paradicsom madár“-ban. Eső, utóbb hó és jégdara, esipős, hideg széllel megromlották a kedvemet, de Frank a kosár fenekén olyan nyugodtan reggelizett, hogy végre én is hozzá csatlakozva, a pompás hideg sültet és pezsgőt fogyasztani segítettem.

— Hadd fujon, ha kedve tartja — mondá Frank, az üres pezsgős üveget kidobva.

Végre abban állapotunk meg, hogy reggeli után, mely különben diszbednek is bevált volna, az anyaföldet keressük föl. Az

idő kiderült és néhány perc múlva a nap is kislött, mely kedvező alkalmat felhasználva, a „Paradicsom madárral“ ral lassan leereszkedünk. Alattunk egy nagy gyümölcsös-kert terült el s Frank úgy számított, hogy a kert mellett réten a földre juthatunk. De majdnem az utolsó percben, midőn már a fák tetje felett mozogtunk, egy erős szélroham léghajónkat iszonyu erővel magával sodorta. Fran lebecsátotta az erős vashorgonyt, amely egy terebélyes almafában akadt meg, mire hajónk néhány gyümölcsessel megrakott ágat letört, azután pedig a fán megakadt.

A fáról könnyű szerrel a földre jutva, észrevettük, hogy egy dühös kinézésű ember — valószínűleg a gyümölcsös kert tulajdonosa — utunkat állja.

— Frank — mondám barátomhoz fordulva — ez az uri ember akar valamit, kérdezd meg tőle, mi a szándéka?

Emberünk, kinek kezében kétcsövű puská volt, reánk rivalt:

— Mit keresnek itt?

— Véletlenül néhány almáját ütöttünk le — felelém, udvariasan jó napot kívánva — de kárát szívesen megtérítjük...

— Micsoda almáimat tetek tönkre, — orditá az ember.

— Igen, de véletlenül s ezt nagyon sajnáljuk, különben amint mondám, megfizetünk érte.

— Nos, mennyit akartok fizetni? ez a kérdés,

— Amit kíván: feltéve, hogy tulságos árt nem szab — felelé Frank.

a család fejének, a kenyérkeresőnek réma hallgatásra kell kárkoztatnia magát, hogy munkájukban ne zavarja a többiét. Ilyen az élete a délelőtt és délután hivatalban ülő embereknek.

Több ízben megpendítettük már, hogy a városházán rendeljék a 8-tól 2-ig való hivatalos óráidőt, meg is ígérték, de ez mind a mai napig csupán terv maradt. Pedig nemcsak a hivatalnokok érdeke követeli ezt, hanem a várost háztartásában is érinti a hivatalos órák megváltoztatása. — A városház világitására a költségvetésben tekintélyes összeg van felvéve. Tekintsük már most azt, hogy a világitási kiadás legalább is háromnegyed részben a délutáni hivatalos órák miatt van és tekintsük azt is, hogy a költségvetésben a fűtésre felvett összegből szintén legalább egy harmadrész a délutáni hivataloskodás rovására irandó, okvetlenül arra fognak kilyukadni, hogy a város a hivatalos órák rendezésével mintegy szép pár ezer koronát megtakarít, ami egy percent adónak felel meg.

Ha a hivatalos órákat délután megszüntetik a városnál, akkor a hivatalnokoknak van idejük ügyes-bajos dolgaikat rendezni és mindezek mellett még nagyobb munkakedvvel dolgoznak.

Az iskolák is csak azt várják, hogy a város megkezdje az ujitást, hogy mozgalmat indítsanak a félnapos tanítás érdekében.

Hajduvármegye.

Hajduvármegye ellenállása. A legelső közt volt Hajduvármegye a törvényhatóságok díszes sorozatában, amelyek a nemzeti jogok mellett sikra szálltak, sőt az önkéntes adók elfogadását és az önkéntes ujencállítást is megtagadták. A darabont-kormány megsemmisítette a vármegye határozatát, de Rásó Gyula felirt a rendelet ellen, mire a belügyi darabont újabb rendeletben követelte korábbi rendelete végrehajtását. Ez újabb rendeletére méltó

— Nos, én hetven koronát kívánok! Ezt pedig követelem, mert különben léghajókából zsáknak való rongyokat vágatok a köteleket pedig ruhaszáritónak fogom használni.

— De már csak nem számít annyi pénzt néhány éretlen almaért? Hiszen az egész fán alig van egy vékára való alma...

— Alig hiszem, hogy pár korona árát okoztunk — vetém közbe — egyébiránt, hogy többet ne beszéljünk, adunk egy aranyat!

De akár csak a levegőnek beszéltünk volna.

— A mit mondtam, azt megmondtam, addig pedig innen el nem mentek jó madarak...

E szavak után puskáját kezébe fogva, a léghajó kosarának szélére ült.

— Addig ülök itt, míg a pénz le nem lesz fizetve.

Eddig a kosarat folyton tartottuk s kétünk sulya éppen elegendő volt arra, hogy le nyomjuk; különben a kosárban még négy zsák holt suly is hevert.

Az ember gonoszsága kihozott sodromból, fogait mint valami nagy gorilla, düböben csattogtatta.

A horgony még az almafa ágaiban kapaszkodott. Frank szemével intett. Szándékát megértve, két zsák holt sulyt a földre dobott, mire a léghajó egy pillanat alatt mintegy negyven lábnyi magasságba emelkedett. Az ember eleinte ki akart a kosárból ugrani, de a magasságot sokalva, szándékáról lemondott.

választ fog adni Hajduvármegye közönsége. Az állandó választmány ugyanis ma tárgyalta ez ügyet és elfogadta Wespriény Zoltán főjegyző közjogi érveiben gazdag előterjesztését, hogy t. i. az alkotmány és törvényellenes kormány megsemmisítő rendeletét tudomásul nem veszi, hanem fentartja korábbi határozatát, amely a törvény értelmében különben is érvényben van, mert a belügyi kormány 40 nap alatt nem nyilatkozott, pedig a törvény szerint köteles lett volna. A vármegye törvényhatósága annál is inkább ragaszkodik korábbi határozatához, mert a törvényellenes kormány tagjai semmi rendelkezési joggal nem bírnak.

Az állandó választmány ma délelőtt Domabídy Elemér főispán elnökelete alatt ülést tartott, amelyen a holnapi közgyűlés tárgyait látták el javaslatokkal.

Rákosi Viktor beszámolója. Rákosi Viktor a hajdunánási kerület országos képviselője vasárnap, október elsején választókerületének középpontján, Hajdunánáson beszámoló beszédet tart. A beszámoló iránt a kerület minden községében nagy az érdeklődés, s a szomszéd Hajdudorogról, Hajduhadházról és Hajdusámsonról küldöttségek mennek a beszámolóra.

SZINHAZ.

Színházi műsor:

Szept. 28. Csütörtök: Az erény utjai. Vigjáték. A) bérlet.

Szept. 29. Péntek: Kornevillei harangok. Daljáték. B) bérlet.

Szept. 30. Szombat: Hoffmann meséi. Daljáték. C) bérlet.

Okt. 1. Vasárnap este: Szevillai borbély. Vigjáték.

— Fogjátok meg a léghajót, fogjátok meg! ordítá hűhősén.

A „Paradiesom madár“ azonban folyton emelkedett, mire a horgony lelőgő kötelét megfogtuk, nehogy emberünk a csillagok felé induljon, honnan alig érhetett volna vissza.

Igy aztán teljesen kezünkben tartottuk, anélkül, hogy menekülhetett volna.

Ekkor az ember puskáját felkapva, azt kiáltotta: „ha rögtön le nem huztok, mindkettőtököt lelőlek!“

— Ha puskáját elsüti — felelém nevetve — a horgonyt elbocsájtom s ön ötezer lábnyi utat tesz a levegőbe!

Látva, hogy a horgony kötelének végét kezeinkben tartjuk, a puskát letette és könyörgésre fogta a dolgot.

E pillanatban egy öreg asszony — az ember felesége — jött elő, ki férjét a léghajóban meglátva, rimázkodni kezdett.

— Jó fiuk — kiáltá — kedves jó fiuk, huzzátok le a hajót! Te pedig papa hogyan jutottál a hajóba?

— A papa lejöhet — mondá Frank — ha megígéri, hogy magát jól viseli, puskáját leteszi és nekünk békét hagy.

De a papa nem felelt. Azt hitte, hogy felesége majd csak kisegíti a hinárból.

— Nos, mit mond ezekhez, kedves papa? — kezdé újból Frank — én s barátom már meguntuk a komédiát. Tegye el a puskát és fogadja el a felajánlott kártérítést. Három percet várok: ha magát addig meg nem gondolja, a harmadik perc letétele a köteleket elbocsájtom, mehet aztán a felhők felé

HIREK.

Egy titkos katonai parancs.

— A katonatisztek nem engedik szabadságra. —

Az őszi hadgyakorlatok után a hadsereg tiszti állományának nagy részét rendszeresen szabadságot szokták. Ezen szabadságolások 6—8 héti tartammal is bírtak. Ez idei hadgyakorlatok után is megtörtént ez a szabadságolás, de a szabadságidő maximális 3—4 hét volt. A szabadságolást nyílt parancsban olvasták föl az ezredek előtt. Tény azonban az, hogy a nyílt parancsban megadott szabadságot a tisztek egyáltalában nem kapták meg. Nem pedig azért, mert közvetlenül a nyílt ezredparancs után egy katonai parancs érkezett az összes ezredekhez, mely parancs a szabadságolást visszavonja és elrendeli, hogy az esetleg már szabadságon levő tisztek szigorúan gondoskodjanak arról, hogy tartózkodási helyüket az ezredparancsnokság mindig pontosan nyilván tarthassa, ugy, hogy szükség esetén a szabadságot tisztek legfeljebb 24 óra alatt ezredekhez visszarendelhetők legyenek.

Nincs kifejtve, hogy mit ért a titkos parancs a „szükség esetén“ alatt, de nyilvánvaló, hogy a politikai bonyodalmak következtében támadható zavarokra gondol a hadügyminiszter. E titkos rendeletre azonban semmi szükség sem volt.

A viszonyok és a hangulat Magyarországon jó szerencsére, nem olyan, hogy forradalmi jellegű mozgalmakra kellene számítani. A politikai küzdelem már elfárasztotta egyforma változatosságával a nemzetet, nem pedig hogy forradalmi hangulatba sodorná.

Mindenki a békét, a termékeny munkát óhajtja már és ha ezért a nemzeti követelések terén mégis mereven ragaszkodik a nemzet régi álláspontjához, ez nem a forradalom felé való hajlást jelent, melyet katonai erővel le kellene verni, hanem azt, hogy a nemzet rendületlenül bizik a törvény erejében.

Ebben bizván, pedig mindenki jól tudja

— Mondj igent, papa? — rimázkodott az asszony — mondj igent!

A szegény asszony kétségbeesetten könyörgött, de a vén ember úgy tett, mintha semmit sem hallott volna.

— Már igent mondott — kiáltá az asszony — már igent mondott!

— En semmit sem hallottam — felelé Frank órájára nézve — pedig még csak tíz másodperc van hátra.

Ekkor azonban emberünk derekát mégis beadta, igent mondott.

— Vegye el tőle a puskát, — mondá Frank, midőn a kosarat lehuztuk.

Az asszony a puskát férje kezéből kirántva, a földre dobta.

— Elfogadja az aranyat? — kérde Frank.

Az öreg ember nem felelt, mire a pénzt az asszony vette át és férjét a kertből a ház felé vonszolta.

Mialatt a „Paradiesom madár“ból a légszeszt kieresztették, a házat folyton szemmel tartottam, nehogy a dühös embernek eszébe jusson bennünket egy más puskával lelőni. Felesége azonban valószínűleg nem engedte meg, hogy férje a házat elhagyja.

Egy óra múlva a bacsomagolt „Paradiesom madár“-ral már az indóházban voltunk s este Frank kedélyes otthonában egy újabb kirándulás tervét beszélték meg.

A léghajót — mondá T. tanár érdekes elbeszélése végén — még a legveszélyesebb kaland sem riasztja vissza.

azt, hogy ez a törvény ami erős várunk és annak talajáról lelépve, nem hivatkozhatnánk a koronánál sem a törvény tartalmára és erejére.

A hadsereg tisztjei tehát a politikai helyzet miatt bátran mehetek volna szabadságukra.

Hátralékos vidéki előfizetőinket kérjük, szíveskedjenek tartozásaikat haladéktalanul beküldeni.

— **Szeptember végén.** A naptárnak ez egyszer igaza volt. Szeptember huszonharmadika csakugyan meghozta az ősz. Az eddig olyan kétségbeesetten egyformán kék eget szürke, ólmos fellegek fekszik meg és bizony jól esik, ha egy-egy eltévedt napsugár kibukkan alóluk. Pedig még csak néhány napja is káromkodva emlegettük azokat a sugarakat.

Tegnap még melegünk volt, ma már fázunk. Tegnap még a könnyű nyári ruha is nehéz volt, ma már a felöltő is könnyű, már tudniillik annak, akinek van. A természet dicséretében soha ki nem fogyó poéták tegnap még a nyár mámoros boldog-ágáról daltak; ma már a szokásos melankólia fekszik a soráikon. A költői érzésű halandók minden szava egy-egy bánatterhelte sóhaj, az arevonása mindegyiknek azt ábrázolja, hogy a lelkében egy egy kiforratlan elégia ritmusa zsong.

Hála legyen érte az égnek, hogy csak a lelkében zsong és nem írja meg és nem küldi be nekünk. A falevelek természetesen szintén megkezdtek szokásos hullásukat; olyan fájdalmas zörgéssel válnak meg hűséges ágaiktól, hogy szinte elszorul az ember szíve, ha látja. Különösen idebenn a városban. Szegénykéik itt lehullanak az aszfaltra és amit oda künn elbagyott ligetek tartott bokrai közt, meg elszürkülő mezők széles terein elvégez a természet, azt itt elvégzi az — utcaseprő. Annak a levélnek ugyan mindegy, hol teszi rá a kezét az enyészet, a poétalelkű ember lelkében azonban elégia kezd zsongani felőle, — és ez baj, hogy baj a szegény költészetre nézve.

Mindazonáltal köszöntünk lombhullató ősz, mely a nyár forró ölelésétől megszabadított. Légy üdvöz az égen felhő és légy üdvöz a földön — nátha!

— **Szerkesztőségünkben.** Lapunk kitűnő munkatársa Barabás Ernő a mai napon kivált lapunk szerkesztőségéből, hogy munkásságát kizárólag az ifj. Zathurecky Gyulával alapított Színházi Lapoknak szentelhesse. A midőn őszintén fájjaljuk tehetséges munkatársunk távozását, felkérjük a nagyközönséget, hogy a *Színházi Lapokat*, mint tisztán ujságírói vállalkozást támogassa, mert megérdemli.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A belügyminiszter jóváhagyta azon közgyűlési határozatot, mely szerint a Vigkedvű Mihály-utcai elemi iskola 10 tanteremmel és két új tanítói lakással kibővítessék. A miniszter nem kifogásolta az előirányzatott 120,100 koronát csupán megjelölte, hogy a költség a nagy kölesön keretében az ev. ref. egyházi és iskolai segélyként előirányzott összegből fedezendő.

— **Tanácsülés.** A városi tanács ma délelőtt Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt ülést tartott, melyen folyó ügyeket intézték el.

— **Zoltai Lajos jelentése.** Zoltai Lajos városi segédlevéltáros a város határában eszközölt ásatásoktól elkészített szép, alapos jelentését, melyhez két térkép és 216 rajz van mellékelve ma terjesztette be a tanácshoz, mely elismerését fejezte ki érte. A jelentést a tanács felterjeszti a múzeumok és könyvtárak országos felügyelőjéhez, mely a szerzői jog fenntartása mellett valószínűleg kinyomatja az értékes munkát.

— **Október 6.** Az aradi tizenhárom halálának évfordulóját az idén a szokottnál nagyobb lelkesedéssel fogja megünnepelni a nemzet. Országos mozgalom indult meg az október 6-iki gyásznap ünnepségének rendezése érdekében, különösen a nemzetiségek laktak vidékeken. A függetlenségi párti képviselők közül igen sokan fognak megjelenni a gyásznapon az idegenajku városok lakói között. Amint halljuk, a gyászünnepeket Debrecenben is szokatlan nagy ünnepséggel készülnek megünnélni.

— **Utazás egy páholy körül.** Tóth Aurél törvényszéki bíró évek óta páholybárló volt a színházban, csupán az utóbbi két évben nem vette régi jogát igénybe. A színházi titkár azon hisztemben, hogy ez idén sem akar Tóth Aurél bérelni, kiadta a páholyt. A volt bárló panaszos feljelentést adott be a tanácshoz Zilahy ellen, mert nem vette tekintetbe régi jussát. A tanács mai ülésén Zilahynak adott igazat, mert a fennálló szabályok értelmében, aki páholyát két évig nem használja, arra való igényét elveszti.

— **Debrecen volt rendőrfőkapitányai.** Vég Gyula előterjesztést tett a tanácsnak, hogy három elődjének: Simonffy Imrének, Körner Adolfnak és Boczkó Sándornak festessék meg az arcképet s azokat a rendőrfőkapitányság épületében helyezték el. A tanács hozzájárulása után Vég Gyula rendőrfőkapitány a képeket megrendelte Letzter József jeles fényképész műtermében. Ez a három kép már el is készült és egy kis mozgalmat vitt a főkapitány szobájába, a mikor a hivatalnokok a kép szemlélésére sűrű egymásutánban csoportosultak. A három platin kép kidolgozása mintaszerű és díszesre fog valni főkapitány szobájának.

— **Uj bérkezesi engedélyek.** A városi tanács öt új bérkezesi ipar kiadását engedélyezte és annak kiadásával Vég Gyula főkapitányt bizta meg, aki az öt pályázó közül csak kettőnek adott engedélyt, míg hármat elutasított. Ez a három megfélebbezte a főkapitány intézkedését a tanácshoz, mely a mai ülésben helybenhagyta a főkapitány elutasító végzését.

— **Katonák kérelme.** A 7. Vilmos huszárezred átiratban kérte a várost, hogy a salétrom laktanyát ez idén is engedje át az altiszti iskola céljaira. Kéri továbbá, hogy a sürgős javításokat eszközölje a város, míg a meszelési és tatarozási munkálatokat elvégezteti az ezred. A tanács eleget tett a kérelemnek.

— **Vizsgálat a szegényházban.** A városi szegényügyi bizottság vizsgálatot tartott a városi szegényházban, ahol mindent a legnagyobb rendben talált és a látottak fölött elismerését fejezte ki. Csupán egy rovott multu ápolott tett panaszt a gondnok ellen, különböző visszaélésekkel vádolva őt. Bár előre látható, hogy a panasz alaptalan, a tanács mégis elrendelte a gondnok ellen a vizsgálatot, melynek vezetésével Körner Adolf tanácsnokot bizta meg.

— **A Máv. villanyvilágítása.** Közudomásu, hogy a városi villanytelep felállítását leginkább a Máv. igazgatósága sürgeti, amely a vasúti pályatestet el akarja látni villamos világgal. Körner Adolf a világitási bizottság elnöke a mai tanácsülésén mutatta be a Máv. szerződési ajánlatát, melyet a tanács a világitási bizottság elé utalt.

— **A városi múzeum felügyelősége** értesíti a t. közönséget, hogy ezental a múzeum szombat délután 3–5 óráig lesz nyitva. A vasárnapi nyitvatartás marad 10–12-ig.

— **Javítások a színházban.** Az állandó színház vizsgáló bizottság elnöke ma terjesztette be az utolsó ülés jegyzőkönyvét a tanácshoz, melyben néhány javítást javasolt a színházban. A színpadon levő régi fűzők omolása lebontását, melyre már semmi szükség sincs, továbbá a gépésznel egy ajtó vágtatását a színpadra, azonkívül az új pá-

holyoknál annak a kiugró, szögletes résznek a kikerekítését határozta el a tanács,

— **A drágaság.** Nagyobb ünnepek előtt vagy az évszakok változásánál egy érdekes, de igen elszomorító tapasztalatra kell jutniok a gazdaszonyoknak. A piacon halatlan drágaság uralkodik. Vannak idők, hogy a háziasszonyok a legegyszerűbb élelmiszereknek kétszeresét, vagy pláne háromszorosát kénytelenek megfizetni. Érihető és megengedhető az, hogy bizonyos alkalmakkor a termelők és az elárúsítók valamivel felemelik az árakat, de ezt lelkeletlenül tenni nem szabad. A termelőknek és az elárúsítóknak megvan ugyan az a rossz szokásuk, hogyha egyszer felszökötetik az árakat, akkor amellet megmaradnak jó ideig vagy csak részben engednek egy kicsit. Okot mindig találunk erre. Hol szárazságot emlegetnek, hol takarmányhiányról panaszkodnak. Okolják az eget, a földet, embereket, állatokat egyaránt, csak az igaziról hallgatnak: saját napzsírságukról. Mások rovására egyszerre akarnak meggazdagodni. Tejbennében bővekedő, boldog ország, — ez Magyarországnak a jelzője. Ugy volt ez valamikor, de sajnos, manapság már csak a papíroson áll meg ez a jelző. Azt sem lehet ráfogni már a magyarra, hogy saját zsirjában fállal meg, hisz oly ösztövére, akár egy azár. Kiszipolyozták a lelketlen emberek, honfi társai és idegenek egyaránt. Csakugyan óhajtja a fogyasztó közönség, nevezetesen a munkásosztály, hogy a vámsorompók Magyarországnak és Ausztria között felállítassanak hogy a vágó machákkat egy könnyen ki ne vihessék, hogy a gazdasági terményeket saját magunk fogyaszthassuk el.

— **Megzavart pohárköszöntő.** A makói tüntetésnek folytatása volt Sopronban, ahol a Protestáns Irodalmi Társaság tartotta diszközgyűlést. De míg Makón a város főispánját sikerült arra bírni, hogy álljon el a szokásos első pohárköszöntőtől, mely a királyt illeti. Hegedüs Sándor elnökön nem fogott a figyelmeztető szó s megesett, hogy a felköszöntőt közbeszólásokkal zavarták. Az esetről a következőket táviratozzák lapunknak Sopronból: A Protestáns Irodalmi Társaság tegnap tartotta diszközgyűlést nagy és előkelő közönség részvételével. A diszközgyűlést követő lakomán Hegedüs Sándort jó előre figyelmeztették, hogy tartózkodjék a király felköszöntőtől. Hegedüs ennek dacára elmondotta a felköszöntőt, melyet azonban közbeszólásokkal zavart meg a hallgatóság. Hogy a tüntetés szembevívóbb legyen, — a hallgatók tekintélyes része ülvé maradt s megtagadta azt a tiszteletet, mely eddig a királyra mondott felköszöntőknek kijárt. Hegedüs beszéde után a közönség a Hymnuszt énekelt. Eanek elhangzása után Gyurátz Ferenc püspök hazafias beszédben emlékezett a hajdani német soproniak mostani ivadékairól, kik szeretettel fogadják a kurucok Sopronban megjelent utódait. Az ünneplő közönség izgatoit hangulatban oszlott széjjel. A városban nagy feltűnést kelt Hegedüs beszéde s a fogadtatás, mely annak kijutott.

— **A novemberi katonai előléptetés.** A közös hadügyminiszteriumban már megkezdtek a novemberi előléptetés előmunkálatait. A mennyire eddig megállapítható, a hadapród-tiszthelyettesek, hadnagyok és másodosztályú századosok előléptetése körülbelül ugyanabban a mértékben fog történni, mint a májusi előléptetések alkalmával. Az 1903-ban a hadapród iskolából kikerült hadapródok közül az utolsó májusi előléptetés után még ki nem nevezettek és előreláthatóan az 1904-ben kimustráltak egy részét is hadnagyoknak fogják kinevezni. Kevésbé kedvezően alakul a hadnagyoknak főhadnaggyokká való előléptetése. Jelenleg ugyanis az 1899. évi november 1-én kineve-

zett-hadnagyokon van az előléptetés sora. Ezeknek tehát hat esztendőig kellett várakozniuk. A most századossá váló előléptetésüket váró főhadnyok pedig már 1896. május 1-je, tehát kilenc és fél év óta viselik ezt a rangot. A törzstisztek és a tábornokok előléptetéséről ma még nem lehet biztonsággal nyilatkozni, bár valószínűnek látszik, hogy az előléptetés eléggé kedvező lesz, ha nem is olyan, mint májusban, a mikor nagyobb bécsi tábornok-visszalépés módját adott a sok előléptetésre.

— **Drágul a petróleum.** Előre mutatkoznak már a tél örömei a szegény embereknek. Ez a hír is erről szól: Az irányadó cseh petróleumfinomítók a petróleum árát métermázsánként ismét fél koronával emelték. Ez annyit jelent, hogy el lehetünk készülvén szép hazánkban is a petróleum árának emelkedésére.

— **Lopás.** Váradi Pál Tócskerti II. járáj 80 sz. a. lakos kocsijáról, míg az este több üzletben bevásárolt, 80 korona értékű holmit lopott el ismeretlen tettes. A rendőrség nyomozza.

— **Az ijedős hordár.** Az éjjel az Árpád téren ballagott keresztül Kiss József Berecsényi-utcai 26. szám a. lakó hordár. Molnár János és Gyarmati Gábor cipész legények jöttek vele szemközt és úgy ráordítottak, hanyathomlok rohant a rendőrségre segítségért, a hol azonban megnyugtatták.

— **A katolikus ifj. egyesület szervező bizottsága** tegnap dr. Wolaffka Nándor vál. püspök plébánosnál tisztelet, hogy egyesületük támogatását kérik tőle. Dr. Wolaffka szívélyesen fogadta a küldöttséget, dicséretfel emelte ki az ifuság nemes törekvését s úgy örkölés, mint anyagi támogatásáról biztosította őket. A szervező bizottság különben október 1-én, vasárnap d. u. 5 órakor a Varga utcai róm. kath. elemi iskola helyiségében ülést tart, amelyen részvételét kérésre helyezte dr. Wolaffka Nándor is. Ezen az ülésen a már kidolgozott alapszabályokat veszik előkészítő elbírálás alá s kitűzik az alakuló közgyűlés hatánapját is.

— **Tolvaj lakó.** Hónapos szobát bérelt özvegy Végh Andrásné Erdélyi Zsuzsanna Simonfy utca 57. sz. a. lakosnőnél Tót Mikó Antal péklegény. A minap azzal távozott el, hogy Nyiregyháza utazik és magával vitte a szobakulcsot is. Mikor napok mulva sem tért vissza, a szállásadónője feltörte a szoba ajtaját. A szobából a kakkos óra és az ágypárna hiányzott. Lopásért feljelentette.

— **Az „effendi“ halála.** Mintegy három év előtt Debrecenben járt, de Budapesten is sűrűn megfordult Abdullah effendi nevű világjáró, a ki török kapitánynak adta ki magát, fantasztikus egyenruhában járt, előkelő társaságokba jutott be, aztán nagy adósságok hátrahagyásával megszökött. Később ismét Debrecenben tűnt fel, ott le is tartóztatták, de szabadon bocsátották. Még egyszer szerepelt Magyarországon, nevezetesen T.-kanizsán, ahol fivére lakik. Most azt jelenti a szumatrai németnyelvű japán ujság, hogy Abdullah ben Jussuf effendit, vagyis igazi nevén Hirsch Károly Ignácot Bataviában, Sumatra szigetén halálra ítélték és kivégezték, mert Giansiban szent hadjáratot hirdetett a gyarmatos hollandiak, a gyaurok ellen. A sumatrai benszülöttek főnökeit azzal biztatta, hogy a szultán hajóhadat fog küldeni segítségükre a hollandi bevándoroltak ellen.

— **Kitüntetett magyar gyógyszer.** Ma már országszerte ismerik a fejfájás és nátha ellen föltétlen biztos hatású *Antidolt*, melyre, mint magyar gyártmányú gyógyszerre valóssággal büszkék lehetünk. Ez a kitűnő hatású gyógyszer, már megkezdte világhódító körútját, mert legutóbb *aranyéremmel* tüntette ki a londoni és a párisi iparkiallítás egészségügyi osztálya.

— **Közveszélyes elmebeteg.** A rendőrség ma délelőtt Fleischmann Herman közveszélyes elmebeteg, aki családjára is veszedelmessé kezdett már válni, beszállította a kórházba.

— **Elfogott csizma-tolvaj.** A éjjel a rendőrség elfogta Korszsa Lőrinc esavargót. Viseltes pár csizmát találtak nála, amelyről azt állította, hogy az övé. Ma délelőtt kiderült aztán, hogy a csavargó az este bemászott a Veres-utca 7 sz. ház udvarára, onnan Lakatos Lajos 16 éves legény csizmáját ellopta. Innen az 5. sz. házba mászott be, ahol a lopott csizmát kicserélte Afra Sándor cseléd csizmájával. Letartóztatták.

— **Elfogott csaló.** Több rendbeli csalást és lopást követett el már Rakovits Zsigmond, Tíz hónapi börtönt is ült már érte, de nem javult meg, hanem újabb csalásokat követett el. Az este elcsipték, de a kihallgatás előtt megszökött. A rendőrség, miután sok van megint a rováson, elrendelte letartóztatását.

— **Az éjjeli vendég.** Ma hajnalban az Otthon kávéház konyhájában hivatalos vendéget találtak. Nagy Mária hely néküli cseléd lopódzott oda be és ott halt. Bekísérték.

— **Megszűnt a takonykór.** A város területén a takonykór megszűnt, miért is ez zár alól feloldották.

— **Romlott kenyeret árult.** Molnár Sándorné Máté Julis panaszt emelt a rendőrségen Koroknai Andrásné ellen, aki romlott kenyeret adott el neki az orvosi vizsgálat bizonyossága szerint. A vizsgálatot megindították.

— **Tiltott visszatérés.** A rendőrség már réges régen kiiltotta a város területéről Szatmári Eszter hajduzsobozló holgyet, aki hajdan a katonaság és polgárság közti jó viszony ápolására igen alkalmas egyéniség volt, de e hivatásból kivénült és az idők vasfoga leszede a rózsákat hamvas aróáról csak ráncos barázdákat hagyott rajta. Szatmári Eszter azt hitte, hogy elfelejtették már a multat és nem ósmernek rá. De csalódott, felismerték, elfogták és büntetése kitöltése után hazatoloncolják.

— **Ertesítés** Tisztelettel értesitem a tanonc-tartó iparos mester urakat, hogy az iparos tanonciskolában a rendes tanítás f. évi október hó 1-én vasárnap reggel 8 órakor kezdetét veendő. Felkérem a mester urakat, hogy tanulóikat a fent kitett napon és órában okvetlenül küldjék fel, mert ellenesetben a meg nem jelenők, mint mulasztók, a rendőrséghez be fognak jelenteni, Debreceni 1905. szept. 28-án. Dóczy Gedeon iparos tanonciskolai igazgató.

— **Tisztjelöltek.** A kaszányákban és a hónapos szobákban lakó egyéves önkéntesek izgatott életet élnek mostanában. Részint mert már csak pár nap választja el őket a várva várt naptól, mely megszabadítja őket a uniformistól, részint pedig izgatottságban tartja őket a vizsgálat. Ez utóbbi talán még inkább! Hogyisne, hisz ettől függ az, hogy a fegyvergyakorlatok alkalmával mint kadét-örmeister, vagy mint egyszerű „Herr Korporal“ szolgálja-e a császárt. A legrosszabbról, hogy még egy évet utána kell szolgálni, nem is szólunk, hiszen ha erre gondolnak a tisztjelölt urak, akkor egészen elvesztik a fejüket. Hajdanában hej de jó élet volt! Az önkéntes, ha sikerrel letette a vizsgálatot egyszerre hadnagy lett, arany portopét kapott és aznap a kis istennel sem eserélt volna. Hanem mostanában egyre gyérebbek a tartalékos hadnagyok, habár a kadét-örmeister is megszerezheti a tisztí kardbojtot. De ez csak ritkán a hosszú idő mulva esik meg... Pár nap mulva lesz tehát a vizsgálat s pár nap mulva egy pár boldogabb emberrel lesz több a világ!

— **Hajléktalanok menhelye a csicsogón.** A városi tanács nem hagyta jóvá a csicsogói csapszék újja alakításának költségvetését, hanem elhatározta, hogy abban

az épületben hajléktalan menhelyet és rendőrállomást rendez be.

— **Az önként jelentkező tolvaj.** Ma reggel Varga András nevű szocialista napszámós önként jelentkezett a rendőrségen és bevallotta, hogy a tavaszon, mikor a Gerébiháznál dolgozott, meglopta egyik munkástársát és Nagyváradra szökött. A lelkifurdalás azonban nem hagyta nyugodni és ezért jelentkezett. Miután a meglopott munkás nem jelentkezett annak idején, a rendőrség megindította a nyomozást és a várost fel is kuttatták Cobor Gyula napszámós személyében, akitől 12 koronát loptak el a mondott időben. A tolvajt átadják a bíróságnak.

TÁVIRATOK

Cziráky a darabont-utód.

Bécs, szeptember 28. Az udvarhoz közelálló körökben erősen tartja magát a hír, hogy Cziráky Béla gróf lesz a miniszterelnök.

Maradjon együtt a Ház.

Budapest, szeptember 28. A képviselőház október 10-én tartandó ülésén Mezői Vilmos (ujjászervezett) képviselő megismétli indítványát, hogy a képviselőház ne vegyen tudomásul semmitféle elnapolást, hanem maradjon együtt, torolja meg a törvénysértéseket és alkossa meg a szükséges törvényeket. Az indítványnak sok híve van már is, bár nem tudni, hogy alakul addig a politikai helyzet,

Képviselőválasztás.

Sátorlajauhely, szept. 28. A 48-as Buza Barnának eddig nincs ellenjelöltje. Valószínűleg egyhangú lesz október 2-án a választás.

Az első áldozat.

Budapest, szeptember 28. A szociálisták vérengzése és rombolása miatt óriási a felháborodás az egész fővárosban. A vérengzőnek első áldozata Frankl Lajos joghallgató lesz, akinek sérülése halálos. Keresztül szurták a tüdejét, azon kívül belső sérüléseket is szenvedett. A fiatal jogász szülei ma délután érkeznek a fővárosba.

REGÉNY-OSARNOK

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 106

A torlaszokon.

Bekövetkezett a lázas március és utána édes testvérei a mámoros ápril, május, stb.

A régi mesét újra átöltük. A paraszt királylány lett, s elfoglalta a földet, s ekkor isten akart lenni, (?) hogy az eget kerítse birtokába.

A macskazenék, a viharos kérvényezések és torlaszok kora volt ez.

A bécsi torlaszok egyikén a művészek és a munkások, gardistái, amazonok, akadémikusok, markotányosnők, tarka csoportban vegyültek, daloltak és szónoklatokat tartottak, melyek iránya épen nem volt mondható egyarátnak.

Mámoros honfiak felfegyverkezten kuttatták át az utcákat és házakat, s mindenkít, még az aggokat és gyermekeket is a torlaszokra hajtották.

Azok között, kiket a tulzott hazafiság a torlaszokra kényszerített, volt egy agg vak ember is, a mi szerencsétlen Bienenfeldünk, s valóban úgy látszott, az elszabadult, féket vesztett szenvedélyek mómora, nemcsak őt, hanem az egész emberiséget megvakította.

Az öreg egy szegletbe helyezték el, s a torlaszhősek közt a pohár igen szorgosan járt fel és alá.

Sok államférfira mondatott ki fenyegető és átkozó hangon a pereat és sok csak most feltűnt népszónok üdvözöltetett viharos éljennel, míg az éj komoly felhőkbe nem burkolódzott, s a sötét éj bölesészeti nyugalmat nem kölcsönözött a torlasz hőseinek.

Vidáman lobogó tűz körül ülve, mindenféle történetek meséltettek el, s majdnem mindenki tudott egy érdekes epizódot beszélni, melynek az úgynevezett schwarzelgek kigunyolása képezte végcélját.

Csupán a vak öreg volt csendesen és részvétel nélkül.

Aján nem kelt mosoly a durva élésekre, mely sem a trónt, sem a koronát nem kímélte. (Hát ez kímélte a népet?) s miután az öreg azon barátságos bánásmód folytán, melyben a császár által részesített, személyes hálára volt kötelezve a habsburgok iránt, valahányszor az uralkodó család egyik vagy másik tagja ellen kelt ki a torlaszúrasság, mindannyiszor mérges nyilat érzett szívébe repülni.

A torlaszok néhány hőse már néhány pillanat óta figyelmesen szemlélte az aggot. Ezek Wenzel a körmös és Muki a Bukfenc voltak.

— Ő az, ő az! — kiáltá ujongva, s az agg férfi karjai közé rohantak.

Ajkaikhoz szoríták az aggnak fonnyadt kezét, s mindezt oly tisztelettel tették, — mintha évek múltán atyjukat vezette volna a sors eléjük.

A két rüpkök sokat beszéltek aztán azon keserű fájdalomokról, melyeket az aggnak méltatlanul szenvedni kellett, s a tömeg kérve kérte őt, hogy mint tapasztalt ember, szóljon hozzá a jelen dolgokhoz, s azt hitték, hogy az uralkodó ellen ismét újabb és újabb vádakot fognak hallani.

— Igen barátaim, — mondá az öreg, — az idő nekem sok könnyet, de sok gyönyört is termelt. Életemnek sok árnyoldala van, de vannak annak fényoldalai is, melyekben isten keze felledezhető. Egy ilyen részét akarom sokat hányatott életemnek elbe szelni.

— Én teljes életemben igen nyugtalan ember voltam, soha nem akartam fehérnek találni azt, a mit feketének láttam, s mindenütt kimondtam az igazat, a mi nekem, mint államhivatalnoknak igen sok kellemetlenséget okozott.

— A szabadszáj, a szabadszáj! — kiálták többen nevetve, a kik, mint látszott, az öreg Bienenfeldet már régebb időtől fogva ismertek.

— Engem szeszélyes embernek tartottak, — folytató az öreg; — s egy napon, a midőn a pártfogás általi előléptetés ellen emeltem fel szavamat, mint nyugtalan főt és a fennálló rendnek ellenségét, hivatalomból elbocsátottak, s csupán a miniszter nagylelkűségének köszönhettem, hogy szabadságomat nem bántották. S így meg volt engedve, hogy gyermekeim számára koldulhassam.

— Most rám és gyermekeimre a megpróbáltatások nehéz napja következett be. A mit keresni képes voltam, az kenyérre sem volt elég, s a nyomor nemsoká legirtózatossabb alakjában mutatkozott előttünk, s az éhség halvány fogcsikorgató kísértette már átlépte küszöbünket.

— A nagy világvárosban egy jó barát sem jelenkezett a szükségben, ki az anyagi törvény szélén mentő jobbát nyújtotta volna felém!

— Ekkor kétségbeesésben Schöndrumba mentem ki, hogy ott a fejedelemnél könyörgjem — könyörületért magam és gyermekeim számára.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A belföldi pénzpiac és a kamatláb.
Csütörtökön, e hó 28-án az Osztrák Magyar Bank igazgató tanácsa Budapesten teljesülést tart, melyen a belföldi pénzpiac kamatláb

láb kérdése is szóba kerül. A közelgő ultimo alkalmával a pénzpiacon erős kereslet jut kifejezésre és a jegybank bankjegytartalék készlete 70 millió koronával kisebb a múlt év hasonló időszakához képest. Mind annak dacára a hivatalos kamatláb felemelése ezidőszertig még nem várható.

A bortermés a Hegyalján. Tokaj-Hegyalján a tavasz kezdetén a termés gazdagon mulathozott, a virágzásra jött kedvezőtlen idő a reményeket alaposan leszállította, a június végével beköszöntött hőség és szárazság még ezeket a reményéseket is alaposan megdézsmálta. A szárazságot legjobban álló szőlőkben is csak féltermésre van kilátás. Hanem ennek fejében az ideai termés, mint nekünk Tokajból írják, a borok királya lesz. Nagy készletekkel rendelkező termelők múlt évi termésekkel átlagosan 40 forintot érnek el hektoliterenként. Az ez ideai árak, tekintettel a jómirelésre sokkal kedvezőbbeknek ígérkeznek.

A Máv. bevételei. A magyar királyi államvasutak bevételei az 1905. év eleje óta augusztus hónap végéig (a különféle bevételek, illetőleg a helyi érdekű vasutak részéről az üzemvitelért fizetett önköltségi megtérítések nélkül) 144.702,235 koronát tesz (ebből 40.274,764 korona a személy- és 104.102,135 korona az áruforgalomból), mely összeg anynyiban tekintendő még ideiglenesnek, amelynyiben az utolsó három hónap eredményei még nincsenek véglegesen leszámolva. Ezzel szemben kitett a tavalyi végleges szállítási bevétel augusztus végéig 140.480,152 koronát, mely összegből a személyforgalomra 38.266,890 korona és az áruforgalomra 102.213,262 korona esik. E szerint kitenne az ez évi nyolc hónapjának bevételi többlete 4.221,983 koronát, vagyis kerek összegben 3 százalékos, mely többletből kerek összegben 2 millió korona a személyforgalomra esik, mely tehát mintegy 5 százalékkal emelkedett míg az emelkedés az áruforgalomnál csak mintegy 2 százalékos lesz.

A vajárak emelkedése Oroszországban. Szentpétervárott, főkonzulátusunk jelentése szerint, a vaj ára állandóan emelkedik, miután a külföldi piacok oroszországi vaj iránt nagyon érdeklődnek. Az északi vidékek vajtermelésének legnagyobb része a kijvitel számára már le van foglalva Szipériában a vasuti állomásokon nagymennyiségű vaj van felhalmozva, miután nincs eleget a számú jégkocsi.

A budapesti kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. szept. 28.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyarországi eredetű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közep (páronként 300—400 kilgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 140—141 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. — II. Magyarországi eredetű: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 139—141 fillérig. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 138—139 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 140—141 fillérig. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 141—142 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. A hízott sertés üzletirányza a lanyha.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulajdonosi raktár miatt a

férfi divaé cikkeket

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kék-előket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szíves figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti lervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjlanul.

GOLDBERGER & CO.
BUDAPEST, VI. VÁR-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Berlitzrendszerű

Nyelviskola

Francia, Német, Angol nyelv-és irodalom.

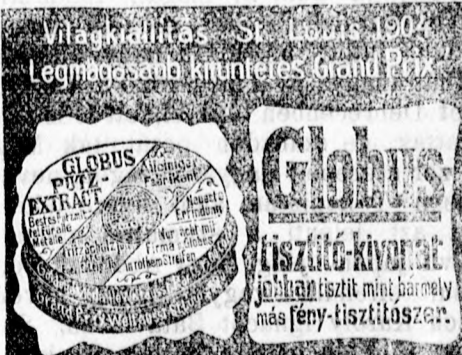
Osztály és magánoktatás

Felvételek naponta:

d. e. 11—12. d. u. 5—6.

Šzéchenyi-u. 19. sz.

Szabályzatokat ingyen és bérmentve.

Vita tisztítás 1904. Legnagyobb sikerű és legújabb Globus Tisztító-kivonat jobban tisztít mint bármely más fény-tisztítószer.

Jelzalogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen olcsón, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalmak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtatnak jelzalogul. Levélbeli megkereséseket továbbit. Oesterreichische Pressekiadóhivatal Budapest, Kaziney-utca 2.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron árúsítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű Brüsszeli szőnyegeink

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt. 80 kr.-ért kaphatók. Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva. Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos Fiai cégnél
DEBRECEN.

Pályázati hirdetés.

A debreceni ipartestületi betegsegélyző pénztárnál megüresedett számfejtői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Évi fizetés 1600 korona. Pályázhatnak iparosok is. A pályázati kérvények az ipartestületi jegyzőhöz nyújtandók be, s ugyanott bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Pályázati határidő 1905. Október hó 2. délutáni 5 óráig. Később érkezett kérvényeket bírálat alá nem bocsátok.

Debrecen, 1905. Szeptember 26.

Zelinger Ede

ipartestületi betegsegélyző pénztári elnök.

Őszi vetésre ajánlok:

Eredeti impotált

Squarehead-buza vetőmagot.

Ára 1000 kilogrammonként 480 korona.

Szakszerű gazdaságban legfontosabb a vetőmag. Hiába minden művelés és trágyázás, ha nem használjuk a legnemesebb faj-vetőmagot. Gyakorlatilag és szaktudósok által be van igazolva, hogy a Squarehead-buzának az eddig termelt fajok felett következő előnyei vannak:

Minden talajban megterem.

A legjobban telel.

Feltétlen biztonságot nyuj a vetés megdülése ellen.

A hazai buzáknál korábban érik.

A termés hozama átlagosan 16 métermázsa katasztrális holdankint.

MEZEY ZSIGMOND

Budapest, V., Váci-ut 74. szám.

Nőruha varrótermünket

ujjonnan szervezve, annak vezetésére

Fülöp Sándor

hírneves szabó mestert nyertük meg, hol

Kabátokat, Angol-Costümöket,

Séta- és Alkalmiruhákat

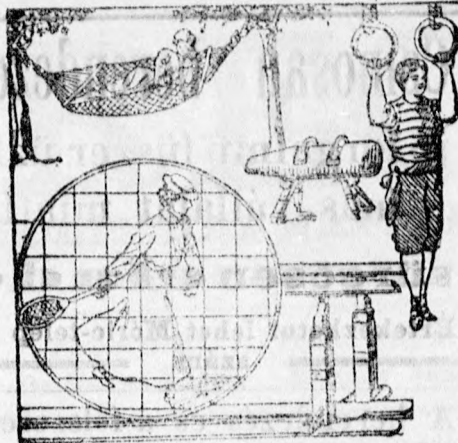
saját szöveteinkből

a legkényesebb igényeknek is megfelelően rövid idő alatt jutányosan készítettünk

Bosznay J. és Társa

női divatterme

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 5. SZ.

Alapított 1878. Telefon 15-50.

Valódi angol

Tennis-játék.

tornaszék, függőágy, kerékpár, tekegép, macskaponyva és fehér kenderkötél legelősebb megbízható bezerzési forrása.

Saffer Antal

sport-eszközök és kőtelgyártó-telep

BUDAPEST.

IV. Károly-utca, boltos. 12.

(Központi városi építési és Hajó-élelmiszer osztály)

Képes árjegyzék kívánatra legyen és bórmentve

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Minden „tökéletes” és „legtökéletesebb”-nél jobbak, évtized óta kipróbált, kiállításokon is elsődíjakat nyert.

különleges kézi borsajtóink,

melyek húzásierőre épülvén, nyomóképeségben felülmulják a hidraulikus préseket.

Árusítjuk pedig gyártelepünkön első kézből, jutányosan, feltétlen jótállással.

A ki nem ellensége saját anyagi érdekének, az ne vegyen vásári eszmát!

Szolgálatkész tisztelettel:

Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia végén, a Hadházi-utcában.

!Gyomor bajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbaft, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodása van, egy igen jó házi-szer ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csirájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, eszmör melyek biztos előjelei a krónikus gyomor bajnak, s ezek nehányszori használat után emulik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalom, szív dobogás, álmatlanság, ugymin vértolulások és máj, lép és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vörzsegenység, bágyadság, mindmennyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegek és új élekedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 sőt 20 fillér, minden további szó 2 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 3 fillér.

Értekezési költségekre pontosan válaszolnak, ha a szükséges bélyeg beklüditik

Apró hirdetésnek előre fizetendő.

A
„Debrecen”
telefon száma
412.

Sírkoszorúkból állandó nagyraktár a „Polgári” temetkezési intézetben Csapó-u. 28.

Virágnak
való selyem papir minden féle színben nagyválasztékban kapható Mörice-telep 20 sz. alatt.

Utazók.
fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referentiákkal ellátott ajánlatokat „K.R.” jelige alatt Debr. poste restante.

Megbízható és szorgalmas ügynökök olyan vidékről, a hol a szőlő megterem és szőlőműveléssel foglalkoznak és a hol filoxera pusztításait már megkezdte vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert ha címünket közlik Hegy-lajossal Budapest, király-utca 13. I.

Kiadó
A vámospéteri határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. 6v október 1-től. Tudakozódní Széchenyi-utca 6 szám alatt.

Csinosan berendezett jó forgalmu fűszer üzlet más vállalat miatt

sürgösen eladó
Értekezhetni lehet Mörice-telep 20 szám.

A berendezés és a felszerelés a háztulajdonosé azt nem kell megvenni.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszere gyöngékedők, vérszegények és lábadozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál
Triest-Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit. u. 2 K. 60 fillér.
1 „ 4 „ 80 „

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű diszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

Rézgálic (kékkő)

Dupuy-féle mag-csáva
buza-pácoláshoz.

Bornyomó-zsákok

legtartósabb minőségben minden nagyságban kaphatók

KOMLÓSSY LAJOS

fűszer és csemege üzletében
DEBRECEN, Piac-utca 1. szám.
Telefon.

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalmu forrás ismert és használt 1856-óta. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyengékedőknek Vérszegénység, Vérbetegségeknek, Malária és annak utókövetkezményeivel Bőr-, Ideg- és Nőbetegségeknek és Basedowbetegségeknek stb. Kapható minden gyógyszerárban.

Egyedüli gőzbutorgyár
Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

ELSŐRANGU HIRNEVES
ÖSZTRÁK CEMENTGYÁRAK

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
EGÉSZ MAGYARORSZÁG ÉS MELLEKTARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE

ELKÁN és BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.

TELEFON: 18-18. ★ Örgyvezetők: ELBOSS BPEST.

Szállítanak kitűnő minőségű Portland és Roman cementet a piaci áron albi legkedvezőbb feltételek mellett.

ÉPÍTŐMESTEREK
BETON-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRU-GYÁROSOK
ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDŐK

széles körű feladatokat látványos és nagy mennyiségű munkák elvégzésére készülték fel. A vállalatok az ország minden részén vannak, mert azon kellene a helyi viszonyokhoz igazítani. 1905. évi eredményeikről különösen kedvezőek voltak.

A legfinomabb
Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél
100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A szám-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.